

Programma Aanpak Stikstof (PAS) Provincie Noord-Brabant

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) heeft twee doelen:

- 1 Bijdragen aan de realisatie van de Natura 2000-doelen**
- 2 Ruimte maken voor nieuwe economische activiteiten.**

Het PAS is een programma van het Rijk en de provincies. De provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering. Zij sluiten hiervoor overeenkomsten af met waterschappen, gemeenten en terreinbeherende organisaties.

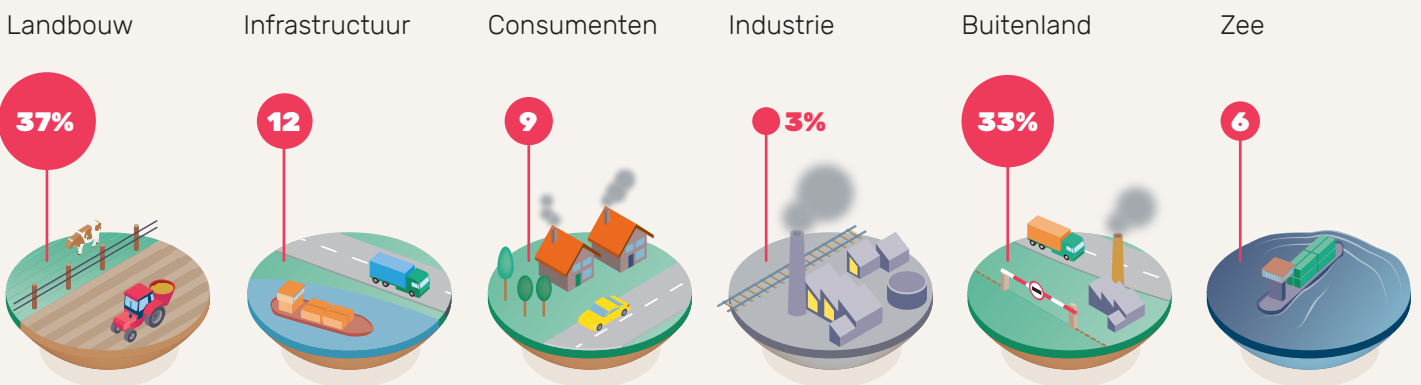
Natura 2000

Van de 166 Natura 2000-gebieden in Nederland zijn er 118 aangewezen als PAS-gebied. Daar dreigt een verlies aan planten- en diersoorten door een teveel aan stikstofdepositie. De natuur moet daar bestendiger worden gemaakt tegen overbelasting van stikstof, en de stikstofdepositie moet omlaag.

Ruimte voor nieuwe ontwikkelingen

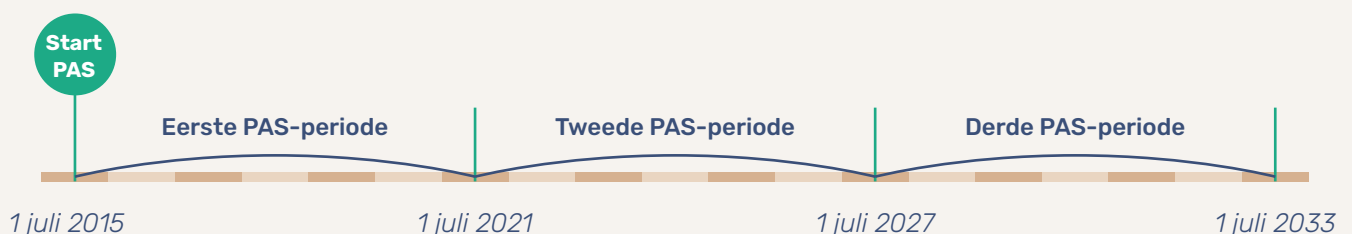
Het starten of uitbreiden van economische activiteiten in en rond Natura 2000-gebieden moet conform de Wet Natuurbescherming worden getoetst op de gevolgen op de natuur. Hierbij zijn de effecten van stikstofdepositie een belangrijk aspect.

Waar komt de stikstof die in Nederland neerslaat vandaan?



Bron: Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (cijfers 2014 volgens AERIUS M2015)

Een PAS-periode beslaat zes jaar

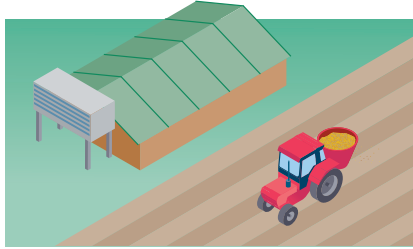


De werking van het PAS

Het PAS richt zich op drie elementen:

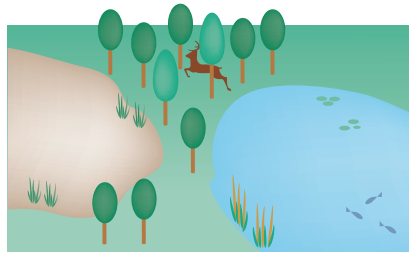
1

Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van **bronmaatregelen**



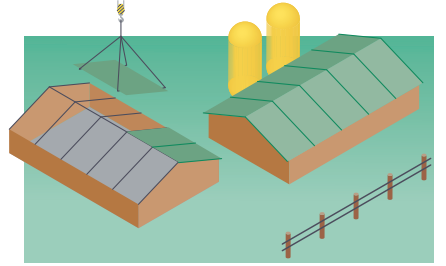
2

Het versterken van de natuur door het uitvoeren van **herstelmaatregelen**



3

Door vermindering van de stikstofdepositie wordt er ruimte gecreëerd voor **economische ontwikkeling**



Waar liggen de 15 Brabantse PAS-gebieden?



Vergunningen

Provincies zijn in de meeste gevallen verantwoordelijk voor vergunningverlening in het kader van het PAS en voor het beheer van Natura 2000-gebieden.

Belangrijke begrippen

Depositieruimte

De totale hoeveelheid stikstofdepositie die beschikbaar is voor de groei van bestaande activiteiten en nieuwe economische activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken.

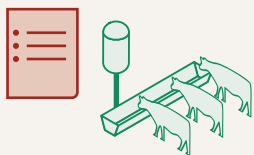
Ontwikkelingsruimte

Een deel van de depositieruimte gereserveerd voor economische activiteiten die een vergunning nodig hebben.

1 Bronmaatregelen

In Nederland veroorzaakt de landbouwsector een groot deel van de stikstofdepositie. Daarom heeft het Rijk voor deze sector brongerichte maatregelen opgesteld, die als doel hebben emissie van ammoniak te reduceren.

Generieke bronmaatregelen



Overeenkomst generieke maatregelen i.v.m. PAS

Afspraken over vrijwillig door veehouders te treffen voer- en managementmaatregelen.



Besluit gebruik meststoffen

Aanscherping van de normen voor de aanwending van dierlijke mest.



Besluit emissiearme huisvesting

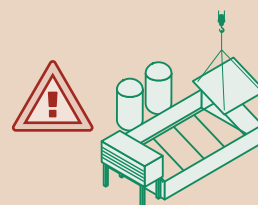
Aanscherping van de normen voor de maximumemissie van ammoniak uit stallen.

Maatregelen provincie Noord-Brabant

Naast de generieke bronmaatregelen heeft de provincie Noord-Brabant in de Verordening Natuurbescherming maatregelen opgenomen voor vermindering van stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden.

- Verplichting voor veehouderijen om bij het bouwen van nieuwe stallen en renoveren van bestaande stallen gebruik te maken van vergaande emissie-reducerende technieken;

- Uiterlijk 1 januari 2020 moeten alle verouderde stalsystemen die nu nog niet voldoen aan het landelijke Besluit emissie-arme huisvesting voldoen aan de emissiereducerende eisen opgenomen in de verordening;



- Overige verouderde stalsystemen moeten op 1 januari 2022 voldoen aan de emissiereducerende eisen opgenomen in de verordening.

Monitoring



Monitoringsrapportages stikstof (jaarlijks)

Het RIVM rapporteert op gebiedsniveau en op landelijk niveau over de uitvoering en het effect van de bronmaatregelen.

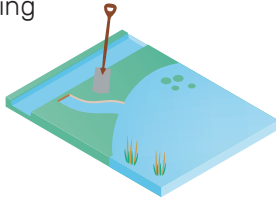
Monitoringsverslagen ammoniakemissie stallen

Evaluatie Verordening stikstof en Natura 2000: Arcadis heeft de effecten van de Verordening stikstof in de periode juli 2010 tot en met juni 2016 geëvalueerd in opdracht van de provincie Noord-Brabant. De resultaten hiervan zijn aan PS gepresenteerd. De verordening is op 1 januari 2017 ongewijzigd opgenomen in de verordening Natuurbescherming.

2 Herstelmaatregelen

De herstelmaatregelen hebben als doel de kwaliteit van de voor stikstof gevoelige leefgebieden van dier- en plantensoorten te behouden. Bijvoorbeeld door:

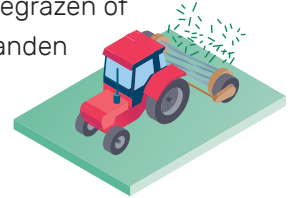
- herstel van de waterhuishouding



- afgraving van een deel van de bodem door plaggen, chopperen of baggeren



- afvoer van stikstofrijk materiaal door extra maaien, begrazen of periodiek verbranden



Uitvoering van de herstelmaatregelen

Provincies zijn wettelijk verplicht te zorgen voor een tijdige uitvoering van de herstelmaatregelen (uiterlijk 30 juni 2021). De provincie Noord-Brabant heeft de uitvoering bij partijen als waterschappen en terreinbeherende natuurorganisaties belegd. Voor de financiering kunnen deze partijen een beroep doen op de subsidieregeling Natuur Noord-Brabant. Per PAS-gebied heeft de provincie met betrokken partijen een uitvoeringsovereenkomst gesloten. Bij onvoldoende voortgang kan de provincie uitvoering afdwingen door toepassing van wettelijk aan haar toegekende bevoegdheden.

Functiewijziging en grondverwerving

Voor het uitvoeren van de herstelmaatregelen moeten gronden tijdig beschikbaar zijn en/of een passende functie verkrijgen.

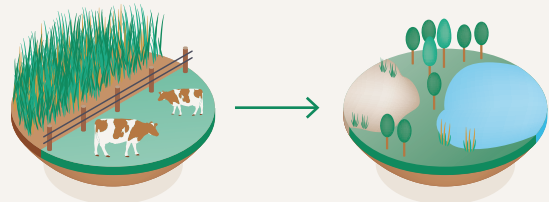
Functiewijziging

Grondeigenaren van PAS-gebieden kunnen een subsidie krijgen uit het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) voor de waardedaling die met het (blijvend) omzetten van landbouwgrond naar natuur gepaard kan gaan.



Grondverwerving

Particulieren kunnen herstelmaatregelen die op hun grond moeten plaatsvinden zelf (laten) uitvoeren. Kunnen of willen ze dat niet dan moet de provincie de betreffende gronden verwerven. Dat kan door deze te ruilen, te kopen, of te onteigenen. Bij 'niet-complexe' PAS-gebieden verloopt grondverwerving via het GOB. Bij 'complexe' PAS-gebieden verloopt grondverwerving via de provincie zelf.



Monitoring



**Monitoringsrapportages
Natuur**
(jaarlijks)

BIJ12/het PAS-bureau rapporteert op zowel gebiedsniveau als op landelijk niveau over de ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten en over de voortgang van de uitvoering en de effecten van de herstelmaatregelen.

3 Economische ontwikkeling

Het PAS stelt voor economische ontwikkeling depositieruimte beschikbaar.

Depositieruimte wordt verdeeld in vier categorieën:

Autonome groei 8%

Gereserveerd voor autonome ontwikkelingen zoals bevolkingsgroei en een toename van het wegverkeer.

Onder grenswaarde 14%

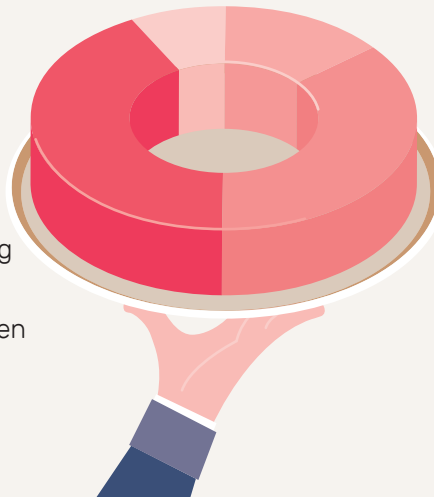
Gereserveerd voor initiatieven die relatief weinig stikstof uitstoten (minder dan 1 mol/ha/jaar). Hiervoor geldt een meldingsplicht.

Vrije ontwikkelingsruimte 42%

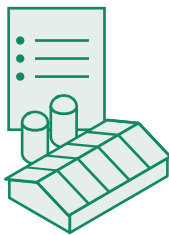
Beschikbaar voor nieuwe of uitbreiding van bestaande initiatieven waarvoor bedrijven een vergunning nodig hebben op basis van de Wet natuurbescherming. GS zijn het bevoegd gezag voor het verlenen van deze vergunningen.

Ontwikkelingsruimte voor prioritaire projecten 36%

Beschikbaar voor projecten die door het Rijk of provincies zijn aangemerkt als projecten met nationaal of provinciaal maatschappelijk belang.



Bron: De percentages geven de situatie in maart 2017 weer gebaseerd op gebiedsanalyses (d.d. 17 maart 2017). Het betreft gemiddelden over alle PAS-gebieden in de provincie.



Beleidsregels vrije ontwikkelingsruimte

Voor de toedeling van de vrije ontwikkelingsruimte hebben de provincies gezamenlijke beleidsregels vastgesteld. Daarnaast hebben GS van de provincie Noord-Brabant aanvullende beleidsregels vastgesteld in de beleidsregel Natuurbescherming:

- Aan Natura 2000-gebieden met zeer kwetsbare habitattypen die overbelast zijn, wordt maximaal 0,05 mol stikstof/ha/jaar aan ontwikkelingsruimte toebedeeld.
- Per jaar wordt maximaal 16% van de beschikbare ontwikkelingsruimte per Natura 2000-gebied toebedeeld aan projecten of andere handelingen. Voor bepaalde activiteiten geldt een uitzondering op deze regel. Bijvoorbeeld activiteiten die voldoen aan specifieke duurzaamheidscriteria.

Monitoring



Monitoringsrapportages stikstof (jaarlijks)

Het RIVM rapporteert over de ontwikkeling van de stikstofemissie en -depositie, en over de besteedbare depositie- en ontwikkelingsruimte.

Situatiefoto stand van zaken depositieruimte (jaarlijks)

Publicatie van een situatiefoto op de provinciale website van de huidige stand van zaken van de uitgifte van de depositieruimte en een analyse hiervan.

Analyse uitgifte ontwikkelingsruimte in relatie tot beleidsregel Natuurbescherming

Door Arcadis, in de periode 1 juli 2015 – 1 juli 2016, in opdracht van de provincie. De resultaten hiervan zijn aan PS gepresenteerd.